

pravijo konec še žali Bože obstoječemu nezmislju, da se slovenskim občinskim predstojništvom dopisuje v tujem nemškem jeziku.

Gospodarske stvari.

Jabolčnica.

Spisal Fr. Matjašič.

Ako bi pri nas ljudem kdo pravil, da je jabolčnica ona pijača, katera je kakor stvarjena za delavca, ne samo zato, ker kmeta ne stane mnogo, temveč tudi za to, ker je za žejnega človeka, ki težko dela, primernejša in zdravejša, kakor voda ali celo vino, pogledovali bi ljudje tega človeka še zmeraj nekako zaničljivo. Poleg tega namreč, da tej pijači še nikakor niso vajeni in je vsled tega tudi ne čislajo, mislijo, da bi delavca s tem, da mu damo jabolčnico piti mesto vina ali žganja, postavili na nižjo stopinjo človeške družbe. Vse eno pa je tako.

Trsna uš okužila in deloma pokončala je do sedaj na samem Štajarskem vže nad 9 tisoč oralov vinogradov; a dosti je še ljudi, ki niti ne verujejo, da tako škodljiva živalica res živi, temveč mislijo in celo trdijo, da možje, kateri njih opozarjajo na pretečo grozno nevarnost, ter njim svetujejo razna sredstva proti nji, da ti govorijo to le samo zategadel, da si ohranijo svoje službe, ali pa iz katerega drugega uzroka!

Ljudi tega mišljenja pa pri tem to malo skrbi, če je vsled trsne uši vže na tisoče prej premožnih posestnikov na Nižnejavstrijskem ubožalo; če se vinorejci gornje Madjarske in iz vipavske doline na Kranjskem selijo v Ameriko zato, ker njim doma ni več zaslužka in ker so ubožali vsled tega, ker niso o pravem času se poslužili njim priporočenih sredstev prosti trsni uši! Vinorejce pa, ki čaka, da mu filoksera vinograde pokonča, češ, da hoče prej videti, je li reč o trsni uši samo pravljica ali pa istina, ima naslednje navadno vže premalo gotovine, da bi mogel nasaditi si novo gorico, ki bi bila novim razmeram primerna. Tam toraj, kjer še uši ni, mogli bi občno ubožanje nekoliko s tem zabraniti, da bi posestniki pridno sadili sadno drevje tam, kjer ste zemlja in lega temu ugodni, in kjer se zemljišče s katero drugo kulturo ne da bolje upotrebiti. Ali tudi tu imamo opraviti s staro tmoглаvostjo naših kmetov! Če njim priporočamo, sadno drevje saditi, izgovarjajo se, da ne bode, če bode toliko sadja, pa potem ono imelo nobene cene. Pravijo tudi, da se niti ne upajo svojim težakom dajati jabolčnice ali hruševca mesto vina, ker bi delavci s tem ne bili zadovoljni! No, mogoče, da se to v nekaterih krajih še izgodi, ali na škodo ljudstva, bode se predrugačilo to

še le prekmalo, in izhajati pri svojim gospodarstvu bode mogel takrat le tisti, kateri vže zdaj skrbi za prihodnost! Namenili smo se toraj, danes nekoliko besedi izpregovoriti o jabolčnici, in ne da bi zdravo in ceno pijačo dalje hvalili, hočemo samo navesti, kaj se o nji javi iz drugih krajev. (Dalje prih.)

Sejmovi. Dne 31. januarija v Dobovi. Dne 3. februarija pri sv. Juriji na Ščavnici, v Jarenini, v Jurkloštru, v Radgoni, na Vidmu in Zelenem travniku.

Dopisi.

Iz Savinjske doline. (O uradnijah.) Pred kratkim je dobil neki kmet iz sodnije poklic k neki obravnavi, se ve, da kakor je že navadno, v nemškem jeziku. Kmet pogleda in pravi, zakaj mu v slovenskem jeziku ne dajo, ker nemško ne razume. Sodnijski sluga mu na to razlaga, da v sodnijah ostane nemški jezik na večne čase uradni jezik, in še mnogo drugih neumnosti. Kmet je letal s tem sodnijskim poklicem od hiše do hiše in še v sosednjo vas, da bi mu kdo to nemško pisarijo razložil. Vjel je nekega „kunšnega“ čevljarja, ki mu je nekaj tolmačil, cesar sam ni razumel. Se ve, da mu je kmet za to modrijanost moral nekaj litrov dobre starine plačati. Obravnava je bila, pa brez našega kmeta, zakaj? Tisti „kunšni“ čevljar mu je vse sorte neumnosti pravil, in naš kmet ni vedel, kedaj ima v sodnijo iti. Kdo je škodo imel? Kdo drugi, kakor ta ubogi kmet. Pa zakaj? Zato, ker mu sodnija ni slovenskega pisma poslala. Kmet je slovenski, marsikateremu izmed Vas se je že enako godilo in se še godi. Bodite toraj pametni in storite v prihodnje tako, kakor Vam danes tukaj svetujem, namreč, ako dobi eden ali drugi izmed Vas iz kakega c. kr. urada, naj že bo sodnija ali davkarija, glavarstvo ali kateri drugi urad, kakšno pismo v nemškem jeziku, naj ga sicer tokrat vzprejme prosi ga potem pa v slovenskem jeziku. Ako bi se pa uradnik ali kakšen pisar temu ustavljal, pa recite: „Kako se glasi 19. člen osnovnih postav?“ Vsaki urad v našej lepej državi nam mora v našem maternem jeziku vsa potrebna pisma napraviti. To želijo tudi naš svitli cesar, ki vse svoje narode enako ljubijo. Če mi ravno taka bremena nositi moramo, kakor drugi narodi avstrijski, zakaj bi ravno tistih pravic ne imeli? Kdor bo te vrste čital, naj tudi drugim svojim sosedom to pove, da ne bodo tako varani, kakor je bil naš kmet. Ako pa kdo še več poduka o tem želi, naj se obrne na uredništvo „Slov. Gosp.“, ki bo gotovo rado vse potrebno storilo. Ne udajmo se!

Ciril.